Подател	Коментар/Предложение до 11.11.2024г.	Отговор на УО
Министерство на труда и социалната политика	Методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на ПРР 2021-2027 Процедура ще се реализира чрез директно предоставяне на БФП на вече определени проектни идеи (чрез приключен през 2024 г. подбор за всеки град, аналогичен на подбора на концепциите за ИТИ като процес), които конкретните бенефициенти ще трябва да развият в пълноценни проектни предложения и да подадат по процедурата. Допустимите кандидати, които стават конкретни бенефициенти са описани в Приложение. С изпълнението на инвестициите, включени в одобрените проектни идеи, се цели да се постигне интегриран и синергичен ефект, тъй като отделните мерки са свързани помежду си и водят до постигане на общата цел на проектната идея. „Инвестициите в областта на образователна и социална инфраструктура ще се изпълняват комбинирано с „меки“ мерки, което допълнително ще подсили синергичния ефект.“ Коментари: 1. Въпреки, че в дейностите т. 7 е „Здравна и социална инфраструктура“, в реалното изброяване на видовете подкрепа чрез такава инфраструктура е посочена само здравна такава - без конкретна социална инфраструктура. В същото време има изисквания (посочени по-долу) за социална инфраструктура. Има вероятност да е направен технически пропуск. 2. Подкрепа за социална инфраструктура с посочени към нея изисквания, които имат отношение към ПРЧР 2021-2027: „За инвестициите в социална инфраструктура на ниво програма е поет ангажимент за ограничен брой допустими обекти за цялата територия на страната. В тази връзка УО на ПРР ще следи за достигането на този брой и може да откаже финансиране на проектни идеи, които ще доведат до надвишаване на допустимия брой обекти и потребители.	I.1.Приема се. Дейността по т. 7 „Здравна и социална инфраструктура“, е допълнена. I.2, 3. Приема се за информация. Съгласно изискванията, дейностите по ПРР за здравна, социална образователна инфраструктура и жилищно настаняване следва да се комбинират с дейности от типа „меки мерки“. За тази цел бенефицентите следва да осигурят реализирането на меките мерки, като потърсят възможности за финансирането им по Програма „Развитие на човешките ресурси“, както и от други източници, в т.ч от държавния или общински бюджет. I.4. Приема се. В методологията и критериите за избор на операции продължителността на операцията е определена общо за всички мерки в процедурата. По отношение на направения коментар, същият ще бъде отразен при разработване на Насоките за кандидатстване по процедурата.

	Подкрепата за инвестиции в социална инфраструктура е обвързана със задължение за изпълнение на мерки за социално включване, вкл. по Програма „Развитие на човешките ресурси“.“ (по отношение на демаркацията) „Допълването и разграничаването на инвестициите в социални услуги се осигурява чрез картографирането на социалните услуги, извършвано от МТСП. Услугите, които ще се подкрепят по всеки от инструментите (НПВУ и ПРР), са включени отделно в картата.“ (за образователната и социалната инфраструктура по отношение на демаркацията) „Всички проектни предложения следва да бъдат придружени от писмо от съответния Управляващ орган, че за образователната и/или социалната инфраструктура е/ще бъде осигурено финансиране със средства от Програма „Образование“ и/или Програма „Развитие на човешките ресурси“ или друг документ, доказващ, че е/ще бъде осигурено финансиране от друг финансов източник, в т.ч от държавния или общински бюджет.“, както и „В допълнение, мерките по Приоритет 1 за социална инфраструктура ще са насочени към подпомагане на услугите, включени в Националната карта на социалните услуги. На етапа на оценка на конкретните проектни предложения УО на ПРР ще изисква по служебен път потвърждение от Агенцията за социално подпомагане, че предложеното от съответната община създаване на нова социална услуга съответства на държавната политика и предоставянето й ще бъде обезпечено финансово.“ 3. Аналогично и за „т.8. Жилищно настаняване: „Осигуряване на модерно и достъпно жилищно настаняване, вкл. и на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение, в т.ч. роми; … Мерките, предвиждащи инвестиции в жилищно настаняване по процедурата, следва задължително да бъдат комбинирани с подходящи „меки“ мерки, като същите могат да бъдат финансирани от различни източници, вкл. Европейският социален фонд плюс.“ 4. Продължителността на операцията е „От датата на обявяване на	

	Насоки за кандидатстване до 31.12.2029 г.“. Предвид края на периода на допустимост на разходите – 31.12.2029 г. за програмния период 2021-2027 г., не остава времеви диапазон за извършване на дейности от типа „меки мерки“, които да се реализират след инфраструктурните мерки по ПРР (напр. предоставяне на услуги в социалната инфраструктура, които да се финансират от ПРЧР 2021-2027). II. Методологията и критериите за подбор на операции по процедура „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-засегнатите от климатичния преход райони“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 Коментари: 1. Операцията е с конкретен бенефициент Министерство на труда и социалната политика и допустими партньори – АЗ, НСИ и социалните партньори. В разходите е посочено, че са допустими – 1. Разходи за услуги, 2. Непреки разходи, 3. Други разходи, свързани с допустимите дейности по процедурата. Не е ясно какво се очаква да бъде участието на партньорите, ако основните разходи са за услуги – т.е. възлагане чрез избор на изпълнител. 2. В очакваните резултати е посочено, че ще се извърши „картографиране на уменията и нагласите на индикативно 30 000 лица, косвено засегнати от климатичния преход, на база на извадков принцип и съобразно разработена методика“. Отбелязваме, че извадковият принцип няма да доведе до картиране на 30 000 лица (което е ясно) и съответно уменията на реалните косвено засегнати лица няма да са прецизно определени, съответно създава се риск мерките за тяхната квалификация/преквалификация да не могат да бъдат добре насочени спрямо потребностите. III. Методология и критерии за избор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход” по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021-2027 Дейностите включват подкрепа за съществуващи или стартиращи МСП като допустими кандидати по процедурата. Част от дейностите са насочени към обучения на заетите в предприятията:	II.1. Приема се информация. Участието на партньорите ще бъде конкретно описано при разработване на Насоките за кандидатстване по процедурата, като същите ще бъдат съгласувани с тях. II.2. Приема се. В Методологията и критериите за избор на операции по процедурата текстовете са прецизирани. Предвид по-големия брой и спецификата на лицата, вкл. в двете целеви групи, считаме че обхващането им чрез извадков принцип ще допринесе за постигане на основната цел на процедурата, а именно да бъдат успешно разработени мерки за тяхната квалификация/ преквалификация.

	„- дейности за предоставяне на специализирани обучения в областта на икономическите дейности, за които е заявена подкрепа по процедурата. - дейности за квалификация и обучение за придобиване на специфични познания, подкрепа на технологични и нов тип умения и специализация на персонала.“ За тази цел са предвидени и „Разходи за обучение на служителите на кандидата, във връзка с направената инвестиция по проекта.“ ПРЧР не е предвидена в демаркацията. Да бъде предложен текст (съобразен с текст по предходна операция по ПРР/ФСП, включваща обучения): „Демаркацията между мерките от Фонда за справедлив преход (ФСП) и Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) 2021–2027 ще се извърши на ниво кандидат и включени в проектното предложение видове обучения. Дейности за същото обучение, подкрепени по ПРЧР, няма да получават подкрепа по ФСП и обратно, за един и същ кандидат. Проверката ще се извършва за всеки индивидуален проект също и на ниво представител на целева група, като се отчита обучението, в което са включени лицата.“	III.Приема се. Текстът е добавен в раздел „Демаркация“.
	IV. Методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия” по Приоритет 4 „Справедлив преход” на ПРР 2021-2027 Нямаме коментари.	IV.Приема се за информация.
	V. Изменение на Индикативната годишна работна програма за 2024 г. и Индикативната годишна работна програма за 2025 г. **По ИГРП за 2024 г. нямаме коментари.** Предвидено е операцията на ПРР за изпълнение на ИТИ (Фаза 2 с финансиране от ПРР) от поведения първи подбор на КИТИ да бъде обявена до края на 2024 г. Коментари по ИГРП 2025: Сред новите операции с финансиране от ФСП е операция „Квалификация и преквалификация за подпомагане на зеления преход в 2 компонента“ – втора операция за финансиране на квалификация на заетите от трите района за справедлив преход (първата е за края на 2024г., с подготвени УК). Предвидено е конкретен бенефициент по К	V.Коментарът по ИГРП 2024 се приема за информация. Приема се коментарът по ИГРП 2025 г. относно предложението на УО на ПРЧР да даде коментари отново на етап разработени Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Квалификация и преквалификация за подпомагане

	1 да е АЗ, а по Компонент 2 - предприятия, инвестиращи на територията на общините в трите области и допълнителните 10 общини около Стара Загора, допуснати по ФСП. Дейностите включват аналогични дейности на вече подготвената първа операция за квалификация, по която УО на ПРЧР даде коментари. Предлагаме УО на ПРЧР да даде коментари отново на етап разработени Методология и критерии за подбор на проектни предложения във връзка с демаркацията, ако е необходимо, особено по повод на дейността „Други обучения за квалификация и преквалификация на база на картографиране на пряко и косвено засегнатите лица в секторите в преход към климатична неутралност (вкл. свързаните с тях)“, която в ИГРП е неясна. В таблицата от общественото обсъждане на ИГРП за 2025 г., е направено предложение от КНСБ: „Компонент 1 на процедурата предлагаме да бъде насочен към пилотно прилагане на индивидуални сметки за обучение и създаване на трипартитен секторен фонд за обучения. За целта считаме за целесъобразно да бъде заложен поне половината от бюджета на процедурата.“ Предложена е също среща между МРРБ, МТСП и социалните партньори по темата. УО на ПРР е посочило като коментар: „Коментарът се приема. Ще бъде направена допълнителна среща между заинтересованите лица, след което предложението ще бъде обсъдено със службите на Европейската комисия. При възможност за прилагане ще бъде включено в ИГРП на следващ етап.“	на зеления преход в 2 компонента“ във връзка с демаркацията, ако е необходимо.
Централно координационно звено	По молба на колегите от ГД „Регионална и селищна политика“ на ЕК е необходимо да представим проекта на Национална пътна карта за развитие на административния капацитет за програмен по време на предстоящите заседания на КН на всички програми, съфинансирани от ЕФРР и КФ. Същото беше обсъдено и по време на проведената в края на м. октомври среща между българските власти и службите на Комисията в Брюксел.	Добавена точка в дневния ред на заседанието

	В тази връзка, моля да добавите точка, посветена на тази тема, в дневния ред за предстоящото заседание.	
НСОРБ	УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВИТАНОВА, По материалите за заседанието на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., извършихме съгласуване със заинтересованите общини. На база коментарите и бележките от страна на общините и експерти такива от страна на Сдружението, Ви предоставяме обобщено становище по Методологията и критериите за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“: 1. Раздел „Бюджет“: Сборът от заделените индикативни бюджети за всяка от общините не отговаря на посочения общ бюджет на процедурата, т.е. необходимо е двете суми да бъдат уеднаквени; 2. Раздел „Очаквани резултати“: По изискването, дейностите в секторите пътна инфраструктура, образователна инфраструктура, ……, да съответстват на картите на нуждите в сектора, изготвени от органите, отговорни за съответните политики, следва да се направи изключение за детските ясли. Детските ясли не попадат в извършено картиране, като при набирането на проектните идеи на Фаза 1, в секция „Въпроси и отговори“ бе потвърдено, че не е необходимо такова съответствие за този тип обекти на интервенция; 3. Раздел „Методология и критерии за избор на операции“: Следва да се отбележи, че Методологията особено в частта техническа и финансова оценка на проектните предложения, принципно не отговаря на спецификата на процедурата, анонсирана като такава на директно предоставяне. В допълнение, седем от предложените десет критерия за техническа и финансова оценка, са напълно идентични с тези използвани за приоритизацията на проектните идеи депозирани по Фаза 1 на процедурата, т.е. с прилагането им ще е налице излишна, а и ненужна приоритизация на приоритизацията. Примери за дублиращи се	1. Приема се. Бюджетът е коригиран. 2. Приема се. Методологията и критериите за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ са допълнени с необходимата информация. 3. Приема се частично. В Методологията и критериите за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ са нанесени корекции и допълнения в частта на критериите за оценка. 4. Приема се. Приложение 1 е допълнено.

	критерии, са: критерий № 3 „Проектното предложение ще се реализира на най-нуждаещите се територии в общината (територии със специфични проблемни характеристики - зони със социални, икономически или екологични проблеми, идентифицирани в Плана за интегрирано развитие на общината на общината)“, критерий № 4 „В проектното предложение са включени дейности с пряк принос към климатичните цели“, критерий № 7 „Проектното предложение включва мерки за социално включване, здравеопазване и образование“ и т.н. Не ясно е и при ново строителство как ще се измерва намаляването на преките и непреките емисии на парникови газове, заложено по критерий № 9. С оглед на гореизложеното, ще е удачно Методологията и критериите за оценка, изцяло да се преработят, като се заложи оценка по критерии за административна допустимост и качество. Оценката на административна допустимост следва да се извършва по критерии, които се отбелязват с „ДА“, „НЕ“ или „Н/П“ (не е приложимо), като могат да се използват и предложените за административно съответствие и допустимост. Предложение, което получи оценка „Не“ на който и да е от критериите, би следвало да се отхвърля от оценителната комисия, без да се проверява съответствие със следващите критерии за оценка на административна допустимост. На етап „Оценка на качеството”, по не повече от 3 до 5 критерия (например: принос към специфичните цели и индикатори на ПРР, реалистичност и изпълнимост на плана за действие, дейности по комуникация и публичност, ефективност и ефикасност на бюджета и др.) и при спазването на разпоредбата на чл.25, ал. 2 от Постановление на Министерския съвет № 23/13.02.2023 г. (…се предвижда оценка дали конкретният бенефициент разполага с необходимите финансови ресурси и механизми за покриване на оперативните разходи и разходите за поддръжка по операциите, включващи инвестиции в инфраструктура или производствени инвестиции, за да гарантира тяхната финансова устойчивост), проектните предложения се класират в низходящ ред, в т.ч. с минимален праг за преминаване, като за финансиране се предлагат всички от основния списък по реда	

	на приоритизирането им от териториалния орган на Фаза 1, до покриване на общия размер на финансови средства за всяка община; 4. Приложение 1: Допустими кандидати-конкретни бенефициенти по процедура „Интегрирано градско развитие на 10-те градски общини – основни центрове на растеж“: Необходимо е приложеният списък, да се съобрази с текстовете касаещи Фаза 2 на процедурата от Условията за кандидатстване с проектни идеи, т.е. да се допълни с партньорите по проектните предложения, както и с броят на присъдените им точки от осъществената тяхна приоритизация. По останалите материали от дневния ред за заседанието на Комитета, подкрепяме предложените решения свързани с тях.	
УО на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ и Програма „ научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна специализация“ 2021-2027	Коментари по отношение на Методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ УО на ПКИП обръща внимание, че при определяне на демаркацията по отношение на компонента „Здравна и социална инфраструктура“ следва да се отчитат и възможностите за подкрепа, които се осигуряват на общопрактикуващите лекари и лечебните заведения по линия на ПКИП. По отношение на мерките, свързани с внедряване на иновации в предприятията, както и тези, насочени към дигитализация на процесите, където допустими са предприятия от различни сектори на икономиката, вкл. болнични заведения, медицински центрове, общопрактикуващи лекари и др. под., е възможно да е налице припокриване на целеви групи и активи. Теле-медицината е сред приоритетните направления на Иновационната стратегия за интелигентна специализация и в тази връзка очакванията са ни по линия на ПКИП да имаме проекти в тази област. Теле-медицината освен фокус върху профилактиката има принос и за осигуряване на медицинска грижа именно до места, които са лишени от качествено здравеопазване. В тази връзка с цел избягване на двойно финансиране	1. Приема се. Добавен е текст в раздел Демаркация по отношение на „Здравна и социална инфрастрруктура“, свързна с общопрактикуващите лекари и лечебните заведения по линия на ПКИП

	би следвало да се извършва проверка на ниво индивидуален проект по отношение на посочените целеви групи и с интервенциите по ПКИП. Методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027; 2.1.Сред допустимите бенефициенти по процедурата са описани и микро, малки и средни предприятия, инвестиращи на територията на общините в областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, както и на общините Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград, Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа. В случай че посочената целева група не включва само оператори на индустриални и логистични паркове, но и предприятия, които са позиционирани на територията им, УО на ПКИП обръща внимание, че по линия на ИТИ в рамките на програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията" е предвидена именно подкрепа за насърчаване въвеждането на зелени технологии и ускоряване на прехода към кръгова икономика в предприятията на територията на индустриални паркове. Допълнително по линия на гаранционния финансов инструмент за кръгова икономика по ПКИП сред допустимите инвестиции от страна на крайните получатели предприятия са и такива, свързани с изграждане на съоръжения и технологии за производството, използването и съхранението на чиста енергия. В тази връзка считаме за подходящо УО на ПРР да изключи от обхвата си на подкрепа предприятия, които са позиционирани на територията на индустриални паркове за реализиране на мерки в областта на чистите и зелени технологии. По отношение на подкрепата за предприятия извън територията на индустриални паркове, но свързана с изграждане на съоръжения и технологии за производството, използването и съхранението на чиста енергия, УО на ПРР би следвало да предвиди проверка на ниво индивидуален	2.1.Приема се частично. Процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия" ще бъде насочена към операторите и предприятията в индустриалните зони. В секция „Демаркация и допълняемост" текстът е допълнен по отношение на ПКИП, както и че УО на ПРР ще извършва проверка за липса на двойно финансиране на ниво индивидуален проект, вкл. с проверки на кореспонденция с ФМФИБ.

	проект /крайни получатели, осъществявайки кореспонденция с ФМФИБ (до създаването на модула за финансовите инструменти в ИСУН и включването на крайните получатели в системата). 2.2.По отношение на предлаганите дейности по изграждане на научноизследователска вътрешна инфраструктура (сгради за лаборатории) следва да бъдат отчетени съществуващите научни центрове за върхови постижения и компетентност, както и обектите от Националната пътна карта за научна инфраструктура. Всички те разполагат с разнообразна научна експертиза и изградени лаборатории във всички области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация. В рамките на ПНИИДИТ 2021-2027 целева подкрепа се предоставя за устойчивото развитие на 19 центъра за върхови постижения и за компетентност, в т.ч. и финансиране изграждането на нови 2 центъра, единият от които е в област Стара Загора. Следва да се отчете, че изграждането на нова научна инфраструктура предполага наличието на сериозен изследователски капацитет и експертиза с цел устойчивостта във времето на нейното функциониране и натовареност. В рамките на МКПО не е предвиден механизъм за демаркация с ПНИИДИТ, както и с националните програми и финансирането, отпускано чрез инструмента на МОН за реализиране на Националната пътна карта за научна инфраструктура 3.Проект на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход” по Приоритет 4 „Справедлив преход” на ПРР 2021-2027 3.1.Методологията и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход” поставят акцент върху подкрепата за икономическата диверсификация, развитие на нови икономически сектори, създаване на нови работни места.	2.2.По отношение на дейности по изграждане на научноизследователска вътрешна инфраструктура (сгради за лаборатории) отбелязваме, че същата е предвидена с цел обезпечаване на дейността на предприятията и ще бъдат допускани само в случай че предприятията имат необходимост от нея. В тази връзка изграждането на научноизследователска инфраструктура за нуждите на предприятията в индустриалните зони може да се допълва с дейностите на съществуващите научни центрове за върхови постижения и компетентност, както и обектите от Националната пътна карта за научна инфраструктура. 3.1. Приема се за информация. Целта на процедурата е да подпомогне МСП, с което да се диверсифицира икономиката в трите региона, както и да се

	За целта процедурата включва в себе си много и разнородни по своята същност дейности, сред които икономическа диверсификация, създаване на стартиращи предприятия, подкрепа за НИРД и трансфер на знания, създаване на работни места, реализиране на мерки за ВЕИ, преход към чисти технологии, повишаване на ресурсната ефективност, специализирани обучения, участия в изложения и др. под. Обхванатите интервенции са с много разнороден фокус на подкрепата, свързани са с различни по своята същност инвестиции и са насочени към различни целеви групи (съществуващи предприятия и стартиращи предприятия). Въз основа на опита ни с процедури за МСП включването на много типове интервенции в рамките на една процедура, при еднакви критерии за оценка и условия за изпълнение, рискува да не определи точния вид бенефициенти и дейности за подкрепа, което ще доведе до административно тежка оценка и в крайна сметка мярката да не постигне очакваните резултати. Не на последно място подобно обединяване на различни видове мерки в една процедура прави и трудно нейното демаркиране със сходни мерки и инициативи. Доколкото МКПО поставят акцент върху диверсификацията, която обичайно е свързана с производство на нови продукти/предлагането на нови услуги, както и с оглед на факта, че в рамките на критериите за оценка се оценяват новите продукти и услуги, следва да се прецени дали посоченото изключва по своята същност предприятия, които осъществяват дейност в приоритетните идентифицирани сектори и чрез проекта ще увеличат своята конкурентоспособност и потенциал именното в областите, в които целта на процедурата е да насочат инвестициите. Допълнително съгласно допустимите дейности подкрепата за производствени инвестиции в предприятия е насочена към сектори с голям потенциал идентифицирани в докладите на „ПРАЙСУОТЪРХАУСКУПЪРС БЪЛГАРИЯ“ ЕООД и Световната банка във връзка с териториалните планове за справедлив преход, националните и регионални приоритетни сектори, START секторен доклад „Оценка на потенциалния принос на сектор „мехатроника“ за	създадат нови работни места. Настоящата процедура е насочена към проекти, които попадат в съответните тематични области, изведени на база на регионализацията, заложена в ИСИС 2021-2027, към приоритетни и регионални сектори, идентифицирани в Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г. (НСМСП 2021-2027), както и към сектори с голям потенциал, идентифицирани в рамките на проект „Съдействие при изготвянето на териториални планове за справедлив преход в България“, изготвен от ПрайсуотърхаусКупърс България ЕООД. В обхвата на процедурата са както съществуващи, така и новосъздадени МСП.

	икономическото развитие и диверсификация в област Стара Загора“, „Националната стратегия за малките и средните предприятия” 2021-2027 г., както и тематичните области и подобласти на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027. Същевременно съгласно информацията, представена в раздел V, става ясно, че инвестициите във всеки един от трите целеви региона ще се насочат към националните и регионалните приоритетни сектори съгласно Националната стратегия за малките и средни предприятия 2021-2027 г. В случай че единствено приоритетните сектори на НСМСП ще бъдат отправна точка за определяне на допустимите икономически дейности за подкрепа, то препоръчваме посоченото да бъде изведено в точката за целевите групи. Следва да се има предвид също така, че от Приложение 1, където са посочените националните и регионални приоритетни сектори съгласно НСМСП, следва да отпадне общото позоваване на регионалните приоритетни икономически сектори доколкото същите са специфични за всяка една област. По отношение приоритизирането на определени икономически сектори на икономиката следва да се има предвид, че тематичните области на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 не кореспондират с конкретни кодове на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на Националния статистически институт (НСИ). Петте тематични области на ИСИС са области, в които България разполага с конкурентно предимство и капацитет за интелигентна специализация. По отношение на всяка една от тези области предприятия от различни сектори на икономиката може да разработват или внедряват иновации. Предвид посоченото и с оглед на факта, че процедурата е насочена към конкретни икономически сектори критерият за разработването на продукти, попадащи в областите на ИСИС би следвало да е отделен от критерия за кодовете на икономическа дейност съгласно НСМСП. 3.2. Не на последно място, за да бъде обосновано въвеждането на ИСИС в рамките на процедурата, както и във връзка с индикатора	3.2. Приема се за информация. По отношение на индикатора „Малки

	Малки и средни предприятия (МСП), въвеждащи иновация в продукт или процес, би следвало да се предвиди критерий, който да оценява както, че продуктите/услугите, които ще бъдат произвеждани в резултат на инвестицията попадат в областите на ИСИС, така и че същите са нови или притежават нови характеристики и елементи, които да ги окачествят като иновативни . 3.3.Доколкото разглежданите МКПО включват аналогични дейности, които се подкрепят и по двете програми, за които Министерство на иновациите и растежа отговаря (ПКИП и ПНИИДИТ) и с оглед на успоредното изпълнение на програмите, то основният очертан механизъм на демаркиране е на проектен принцип. Независимо от посоченото считаме за подходящо залагането на координиращи и контролни механизми, както следва: 1) На ниво документация за кандидатстване по процедурата – считаме за подходящо УО на ПРР да съгласува предварително документацията за кандидатстване с УО на програмите, с които има риск от припокриване на мерки както преди фазата за обществено обсъждане, така и преди официалното ѝ обявяване с цел залагане на максимално прецизни текстове в частта за демаркацията; 2) Преди сключване на договорите с одобрените бенефициенти – считаме, че предложената в настоящите МКПО демаркация в рамките на процеса на оценка е твърде ранен и по-подходящо би било нужните проверки да бъдат извършени преди сключване на договора за предоставяне на БФП; 3.4. Следва да се има предвид, че посоченото в т. 8 демаркиране на географски принцип не е приложимо по отношение на мерките по ПКИП и ПНИИДИТ, както и тези по НПВУ, насочени към предприятията, за които отговаря МИР, доколкото същите са отворени за предприятия от територията на цялата страна. Не става ясно в каква връзка изрично е посочена процедура BG16RFPR001-1.002 „Реализация на мерки за интернационализация на българските МСП чрез подкрепа дейността на Изпълнителна агенция за	и средни предприятия (МСП), въвеждащи иновация в продукт или процес“, се предвиждат в Насоките за кандидатстване по процедурата да бъдат определени конкретни изисквания кога продукт/услуга, произвеждани в резултат на инвестицията, притежават нови характеристики и елементи, които да ги окачествят като иновативни. 3.3. 1) Приема се, на ниво документация за кандидатстване по процедурата УО на ПРР ще съгласува предварително документацията за кандидатстване с УО на програмите, посочени в раздел „Демаркация и допълняемост“ на процедурата. 2) Приема се. Демаркацията и нужните проверки ще бъдат извършени преди сключване на договора за предоставяне на БФП 3.4. Приема се – текстът в т. 8 е прецизиран.

	насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)“ като такава, спрямо която ФСП няма да осигурява подкрепа предвид, че в рамките на МКПО като допустими дейности са включени и такива, свързани с участие в специализирани национални/ международни изложения, участие във форуми, контактни борси, конференции и събития с двустранни срещи между български и чуждестранни фирми в страната; организиране и провеждане на байерски програми с посещение на чуждестранни купувачи в страната, които са обект на подкрепа именно по посочената процедура. В случай че се има предвид едно и също предприятие да не може да бъде подкрепено за свое участие в подобни дейности, по отношение на които вече е било подкрепено от страна на ИАНМСП, то проверката би следвало да се извършва чрез обмяна на кореспонденция с конкретния бенефициент ИАНМСП. 3.5. Доколкото сред приоритетните области са изведени и такива, свързани с преработка на селскостопански продукти би следвало да се предвиди и демаркация със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР), където е основният фокус на подкрепа на такива предприятия. 3.6.По отношение на критериите за оценка препоръчваме същите да се фокусират върху критериите за качество и да изключат на ниво МКПО критериите за допустимост доколкото същите са в пряка зависимост от изискуемите документи и заложените изисквания на ниво Условия за кандидатстване. 3.7. Въведен е критерий, който да оценява прогнозна стойност на нетните приходи от продажби в резултат на инвестицията, който не прави разлика между съществуващи и стартиращи предприятия, което не е коректно от гледна точка наличен икономически потенциал на тези две групи предприятия. Допълнително чрез критериите за допустимост е заложено изискване за минимален размер реализирани нетни приходи от продажби за период от три финансови години след приключване на проекта по отношение именно на стартиращите	3.5. Приема се – текстът в т. 8 е прецизиран, като е предвидена проверка на ниво проект да се извършва и със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР). 3.6. Приема се за информация. Критериите за допустимост са част от оценката на проектните предложения и в тази връзка УО на ПРР ги подлага на гласуване от КН на ПРР. 3.7. Приема се. Критерият, който оценява прогнозна стойност на нетните приходи от продажби в резултат на инвестицията, е разграничен по отношение на съществуващи и стартиращи предприятия.

	предприятия. Предвид факта, че стартиращите предприятия са високо рискови и много малка част от тях оцеляват след първите години от тяхната дейност, следва да се прецени доколко такова изискване за приходи е приложимо и следва да бъде залагано. Обвързване постигането на финансови резултати след проекта с финансови корекции рискува възстановен ресурс в края на програмния период, който, от една страна, да не може да бъде инвестиран впоследствие, а от друга, допълнително да задълбочи икономическите проблеми в съответния регион. Необвързаното на данните от бизнес плана с реално постигнати резултати в края на проекта, от своя страна, обезсмисля включването и оценяването му. За целта следва да се прецени целесъобразността на критериите, обвързани с прогнозните данни от бизнес плана и най- вече тези, отнасящи се до нетните приходи от продажби три години след проекта. В допълнение към имейла на г-жа Илиева, в проекта на Методология и критерии за подбор на проектни предложения по процедура „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони с фокус върху използването на чиста енергия“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ трябва да се синхронизират дейностите и обосновката, тъй като към момента виждаме несъответствие между двете.	Приема се. Текстовете са прецизирани.
Община Благоеград Методи Байкушев – Кмет на Община Благоевград	Във връзка с предоставени материали по Проект на Методология и критерии за избор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ приложение 1 към тях, отправям следните препоръки: 1. Съгласно разработена методология и критерии за избор на операции по горепосочената процедура, допустимите бенефициенти следва да разработят проектни предложения, включени в основния списък с проектни идеи до достигане на определения им финансов ресурс. При разработването на	1. и 2. Приема се за информация. В Насоките за кандидатстване ще бъде предоставена информация по посочените теми.

	Насоките за кандидатстване следва да се посочат вариантите, при които проектна идея от основния списък може да бъде заменена с такава от резервния списък. 2. Съгласно разработена Методология и критерии за избор на операции по горепосочената процедура, липсва информация относно възможността за промяна на предвидения бюджет за изпълнение на проектната идея. В тази връзка е необходимо в Насоките за кандидатстване да бъде упомената възможността за увеличаване на бюджета на проектната идея до достигането на определения максимален размер на финансовата подкрепа, посочен за всяка една община.	